

Szentesi lányokra vetettek szemet a bolgárok

Árasztották a zöldségeket

Cibulya Ferenc az elsők között alapította meg saját bolgárkertészét

Archív-fotó

Bolgár kertészeknek köszönhető, hogy Szentese a zöldségtermesztés jelentős központja lett. A XIX. század második felétől érkeztek a Kurca partjára a jövővények, akik közül többen szentesi lányt vettek nőül.

Melegágyakban hajtották a növényeket a Kosztovok, Ivanovok meg Sztójanovok, és árasztásos öntözéssel termesztették a zöldségeket. A bolgár kertészek ebből adódóan olyan településeket kerestek, ahol könnyűszerrel jutottak öntözővízhez. Ilyen szempontból a szentesi térség kedvezőnek ígérkezett a letelepedésre, hiszen a várost átszeli a Kurca, a közeli Szegvárt pedig a Kőrögy. A Koszta József Múze-

um új kiadványából, A bolgárkertészkedés hagyományai Szentesen és környékén című néprajzi kötetből az is kiderül, hogy a bolgár férfiak a XIX. század második felétől kezdték meghonosítani fejlett kertkultúrájukat, eleinte bérelt földeken. Mód László néprajzkutató tanulmányában arra is utal: amikor a bolgároknak már jövedelmet is hozott a zöldségtermesztés, saját birtokot vásároltak. Ezeket a földterületeket aztán helybeliek is foglalkoztattak. Mivel nekik itt jól ment a soruk, nem mentek vissza Bulgáriába, hanem benősültek a szentesi családokba. A bolgár kertészekről a hazaiak persze hogy el-
lesték a bolgárkertészkedés for-

télyait, és megpróbálták a maguk urai lenni. Cibulya Ferenc az elsők között alapította meg a saját bolgárkertészét.

A kötet szerzői – Mód László, Szűcs Judit és Móra József – Szalay Péter növénynemesítő akadémikus, a szentesi kutatóállomás megalapítója emlékének is adóznak. Az ő érdeme, hogy az 1945 utáni, új utakat kereső időszakban felismerte: a hagyományos termesztési mód elavult, és a fejlődés érdekében újabb fajtákra és módszerekre van szükség. Az 1960-as évektől kezdve már nem a hagyományos melegágyakban nevelték a palántákat, és nem árasztással öntözték a zöldségeket, hanem a termálenergiára alapozták a hajtatasos zöldség-

termesztést. A tanulmánykötet beköszöntőjét írta Csikai Miklós, a Magyar Agrárkamara elnöke, egyben a helyi Árpád-Agrár Rt. vezetője zöldségkertészként azonban még jól emlékszik azokra az időkre, amikor maga is épített „összefüggő trágyatalpra melegágyakat paprikapalánta-nevelésre”, meg rakta a deszka, illetve kohósálat keretű berendezésekre az ablakokat. Csikai Miklós valóságából az is kiderül: tanulta és máig tanulja azt a mesterséget, amelyet „az 1875-ben előbb Szegvárra, majd az előző századforduló idején Szentésre települt bolgár kertészek az itt élő magyarokkal együtt a megélhetésükért végeztek”.

B. I.

Könyv Mária fantasztikus életpályájáról

A legnagyobb magasságok és a legnagyobb mélységek jellemezték annak a nagy festőnek az életét, aki Mária néven szignálta műveit.

A fantasztikus életút végigjárójáról, a csodálatos életmű létrehozójáról szól Fülöp Erzsébet nemrég megjelent, Mária című kötete. Kovács Mária – aki 1883-ban született, 1977-ben hunyt el – szegény vásárhelyi iparoscsalád sokadik gyerekeként látja meg a napvilágot, szülei már hetéves korában kiadja tanyára, libapásztnak. Kovács Mária azonban nagylány korában kiragadja e helyzetből a csodálatos és

szinte hihetetlen szerencse: egy „gazdaváltás” alkalmával Tornyai János fogadja föl, akiről Mária azt sem tudja, festő, és azt sem: egyáltalán, mi az, hogy festő. Aztán 1911 tavaszán elkészíti első képeit – Tornyai maradék festékeiből, titokban, deklire. Tornyai – fölfedezve, hogy bejárónője fest – azonnal fölismeri benne a tanulatlan östehetséget. S következik a fölemelkedés – ekkor már életközösségben élnek –, legelőször Budapesten mutatják be Mária képeit. Munkáit Tornyai Cézanne-éihoz hasonlítja, és nem egyszer mondja: többet tanul Máritól, mint Máriától. Miután – sok idő múlva – kapcsolatuk megszakad, nyomorba fordult

Mária élete megint, a festékrevalót azonban minden körülmények között megszerzi. Ám ekkor már nem ismeretlen művészet: holtáig tartó ingyenebédet biztosít számára a város, később pedig öregségi nyugdíjat kap. Hatvanháromban meghívják az őszi tárlatok kiállításai sorába. Nyolcvanöt évesen neki ítélik oda az őszi tárlat díját – a Tornyai-plakettet. S még egy, szinte irracionálisnak tűnő siker: a kilencvenedik születésnapja tiszteletére a Tornyai Jánosról elnevezett múzeumban kiállításán életművét a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója, Pogány Ödön Gábor méltatja.

F. CS.

Szeged, Szent István tér 16.

HIRDETMÉNY

A DÉL-TISZA MENTI ÁFÉSZ IGAZGATÓSÁGA

az 1992. I. évi törvényben és az alapszabályban

foglaltaknak megfelelően

közgyűlést

HÍV ÖSSZE, RÉSZKÖZGYŰLÉSI FORMÁBAN

NAPIREND:

1. Tájékoztató a szövetkezet 2003. évi tevékenységéről, valamint a 2004. évi tervekről.
2. Területi Küldött Csoport tájékoztatója a 2003. évi tevékenységéről.
3. Döntés a Dél-Tisza menti ÁFÉSZ üzletrészek COOP Szeged Rt. részvényre történő lecseréléséről.
4. Küldöttválasztás
5. Egyebek

RÉSZKÖZGYŰLÉS HELYSZÍNEI ÉS KEZDÉSI IDŐPONTJAI:

- Hely:**
- I. sz. körzet: SZEGED (Tápe, Algyó, Röske)
Helyszín: Megyeháza, Szeged, Rákóczi tér 1.
 - II. sz. körzet: KISKUNDOROSZMA (Bordány, Zsombó)
Helyszín: Kiskundorozsma, művelődési ház, 48-as u. 12.
 - III. sz. körzet: SZŐREG (Deszk, Tiszasziget, Újszentiván, Kűbekháza)
Helyszín: Szőreg, művelődési ház, Magyar u. 14.

Időpont: MÁRCIUS 13. (SZOMBAT), DÉLELŐTT 9 ÓRA

Tájékoztató közöljük, hogy minden esetben a kezdési időpont előtt 1/2 órával – Szegeden 1 órával – már lehetőséget biztosítunk a regisztrációra. A települések részközgyűlésére az érintett szövetkezeti tagokat és külső üzletrész-tulajdonosokat meghívjuk.

Határozatképtelenség esetére az igazgatóság megismételt közgyűlést hív össze 2004. március 13-án, 9.30 órára az eredeti helyszínekre és azonos napirendekkel. A megismételt közgyűlés az eredeti napirendek tekintetében a megjelentek számától függetlenül határozatképes.

Igazgatóság

MEGJELENT A DÉLMAGYARORSZÁGI ESKÜVŐI MAGAZIN

MEG VÁSÁROLHATJA
ÜGYFÉLSZOLGÁLATI IRODÁINKON:

DÉLMAGYARORSZÁG

Kiadó: 6720 Szeged, Stefánia 10.
Tel.: 62/567-835, fax: 62/567-885

DÉLVILÁG

makói ügyfélszolgálat:
6900 Makó, Csanád vezér tér 3.
Tel./fax: 62/213-198

szentesi ügyfélszolgálat:

6600 Szentese, Kossuth u. 8.
Tel./fax: 63/314-838

hódmezővásárhelyi ügyfélszolgálat:

6800 Hódmezővásárhely,
Szegegy u. 1-3. Tel./fax: 62/242-419

Családi események

HÁZASSÁGOT KÖTÖTT

Petrás Norbert és Lakatos Ibolya, Kófalusi Richárd Tivadar és Gyuris Erika, Kávássy Sándor és Incze Irina, Kormos Gábor Tamás és Dudás Edit, Garamvölgyi Róbert István és Kátai Edit, Bánlaki Ferenc János és Vetró Ildikó, Diós József és Hunyadkúrti Judit Klaudia, Riczó Péter és Mózes Dóra Nikoletta, Mazurák Tamás és Csikós Csilla, Török Attila és Bodó Tünde Erika, Moumouletas Georgios és Masa Ildikó Mónika, Elekes Károly László és Csizmarik Ildikó, Tóth Gábor és Palázy Eszter Éva, Sándor János András és Sándor Alexandra Katalin.

SZÜLETETT

Gyenes Gyulának és Harci Editnek Gergő Gyula, Czinkóczi Károlynak és Nyerges Andreának Tímea Gréta, Daróczy Sándornak és Simon Gabriellának Brigitta, Stempel Zoltánnak és Marosvölgyi Katalinnak Katica, Sipos-Szabó Sándornak és Farkas Melindának Gergő, Márkus Tamás Ferencnek és Király Eme-sének Márk Tamás, Tóth Gábornak és Lajos Anitának Márk Gábor, Oláh Zoltánnak és Csata Anikónak Norbert, Markovits András Lászlónak és Angyal Ildikónak Anna Olga, Szabó Lászlónak és Huszár Tündének Gergő, Sipos Istvánnak és Lakatos Editnek Kíra, Nagy Lajosnak és Vigh Andreának Boglárka, Palásti Jenőnek és Annabring Szilvia Évának Csenge, Kodé László Miklósnak és Sinkó Hajnalnak Judit és máig tanulja azt a mesterséget, amelyet „az 1875-ben előbb Szegvárra, majd az előző századforduló idején Szentésre települt bolgár kertészek az itt élő magyarokkal együtt a megélhetésükért végeztek”.

B. I.

Vanda, dr. Bálint Sándornak és Szántó Brigittának Péter Márk, Rozsi Lászlónak és Kunstár Alexandrának László, Molnár László Józsefnek és Sárközi Krisztinának Márk, Deák Andrásnak és Kocsis-Savanya Szilvia Edinának Henrietta utónevű gyermeke.

MEGHALT

dr. Soffer Gyuláné Schaefer Anna Margit, Széplaki Istvánné Szűcs Mária, Hódör Antal, Czetter István, Babanyecz István, Sarnyai Vencel, Orosz Lajosné Czírok Ilona, Szél Ferenc, Gubik Györgyné Pápai Margit, Zsemberi Istvánné Nagy Borbála, Vajda Béláné Juhász Erzsébet Etelka, Kovács Jánosné Györi Ida, Bodrogi Andrásné Bánki-Horváth Emília, Szabó Ferenc, Zalka Artúr Lajos, Lengyel Józsefné Bognár Ilona, Csikós Sándor, Köblös Béláné Mózer Ilona Julianna, Brányik Zoltán, Kubinyi László, Fazekas József, Budai Imre László, Ipacsek József, Kéltly Lambert, Löwinger Mária, Koltai József, Faragó Ferencné Kálmán Veronika, Kapitány Lászlóné Csordás Paulina, Benedek László, Erdődi János, Harangozó Rozália, Szabó Istvánné Fejes Ilona, Tombác Jenő Imre, Hógyes Gábor Józsefné Boruzs Gizella, Szabó Imréné Csapi Mária, Pálszabó János József, Györfi Bálintné Balogh Erzsébet, Rác Imréné Delfel Mária Eugénia, Lengyel Mátyásné Csányi Rozália, Tordai Lászlóné Török Margit, Mocsai Pálné Molnár Athina Erzsébet, Kószó Mihályné Vass Mária, Ökrös Ferenc Andrásné Csonka Ilona, Pfeff Ferenc, Rózsa Imréné Tóth Ilona, Vidra Mihályné Staller Katalin, Bodicsi László, Horváth Dezső, Laczkó Ferencné Kádár-Szél Margit, Sulik Katalin Ilona, Szívós Sándorné Berics Irén, Bárányos Andrásné Fenyvesi Julianna, dr. Molnár Zoltánné Kopasz Mária, Lángor Tibor Pál, Kiss Sándorné Zedori Julianna, Kovács Józsefné Nagy Katalin, Dékány Istvánné Balog Mária, Kozsa András, Bajnok Sándorné Csömör Julianna, Huszár József Gyuláné Dóró Viktória Ilona, Hujbert Józsefné Mihályovity Irén, Parag Istvánné Ujvári Ibolya, Horváth Jánosné Haspel Gizella, Dimák József, Kurucsai Mihály, Csóti Lajosné Gallai Mária, Kovács István Zoltán, dr. Haller Mihályné Somlai Erzsébet, Somogyi Lászlóné Nyilas Gizella, Varga Mihály, Gergely Sándor, Demján Jánosné Bojtos Mária, dr. Ábrahám Lászlóné Keresztes Gizella, Mojzer Gyuláné Faragó Piroska, Farkas Mihályné László Mária Katalin, Ligeti Gyuláné Rózsa Etelka, Csúri Antal, Papdi Sándor, Konkoly Istvánné Kovács Mária, Börcsök István, Papp Antalné Palotás Anna, Kollár Sándorné Czírok Teréz, Csillag Imre, Szabó Erzsébet, Lajkó Gézáné Jenei Rozália, Pálfi Gáborné Jakab Margit Katalin, Kenéz László, Ország Lászlóné Mosoni Piroska Ibolya, Révész János, Sánta György, Dudás Mátyás, Gera Antal, Mihalecz István, Romanek Etelka Kalla Etelka, Fehér Lászlóné Lévai Etelka, Végső Attila, Sztanó Imréné Ruff Mária, Kovács Józsefné Sütő Julianna, Ferenczi Imréné Somogyi Amália, Nyári Vince, Sós Béla András, Szabó Andrásné Ördög Irma, Fodor Istvánné Farkas Viktória, Jankovics János, Ludányi István, Török Jánosné Sándor Erzsébet, Gavodi Istvánné Szőke Róza Julianna, Jenei Antal Imréné Gyuris Mária Magdolna, Makra Istvánné Zsilkó Ilona, Nagy Mihály, Fábrián Károlyné Sziládi Mária.

TELEFONOS HIRDETÉSFELVÉTEL:

(KÖCSÖR YVETTE)

62/567-835 NONSTOP